

ELS SILENCIS DE MARIA

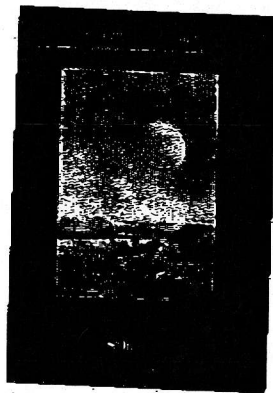
Text: **Salvador Iborra**
salvadoriborra@gmail.com

Carles Cortés, alcohà i professor de la Universitat d'Alacant, ens proposa amb la seua quarta novel·la, *Els silencis de Maria*, una lectura que dóna molt de si. Amb una estructura narrativa impecable, impol·luta, que gairebé sembla excreta del *Figures II et III*, de Gérard Genette, tres narradors i mig per una mateixa història, i una veu no gaire diferent de les altres per a cadascun d'ells, que recorden a una *Aloma* de Rodoreda desnaturalitzada, ha bastit sota l'eix narratiu d'un misteri que frega en la novel·la negra, l'oposició de dues cultures ben diferenciades vistes des dels ulls dels protagonistes, l'àrab dubaït i la valenciana.

He dit que la novel·la dóna molt de joc, i el dóna: crec que és una gran novel·la mitològica. Segons hom enceta la lectura i es deixa portar lentament, i no és pas un adjectiu balder aquest, pel seu intricat joc narratològic, això sí, relacionat amb gran intel·ligència amb el misteri que sosté la faula, hom va descobrint que el gran encert de la ficció no és la història (l'argument és senzill), ni l'estructura, que tot i ser una obra de filigrana no aconsegueix fer-nos oblidar que sembla la seqüela d'aquella pel·lícula de Brian Gilbert, *Not without my daughter* (*No sense la meua filla*), salvant-ne de nou les abissals distàncies, ni els personatges, que si sembla que se'n vol aprofundir en la psicologia hom acaba enyorant alguna cosa. I quin és el seu encert, la seua gràcia? Que és una novel·la sociopolítica. És un fet curiós, nou, potser, en l'art de fer novel·les. No és tracta d'una novel·la de Rushdie, on parla de l'Índia i el Caixmir, i de la relació dels hindús amb els musulmans;

Una novel·la sociopolítica, una novel·la d'elogi de la dona, de pont entre cultures, de mitologia

no, no és això exactament, és una cosa distinta. Cortés, sota l'excusa de la faula, ens descriu dos mons en dos moments històrics respectius de transformació i canvi, i ens mostra el contrast que s'estableix entre ambdós. Després la metàfora de la feminitat que resulta dels personatges es converteix en un poderós element de transvaloració i de força que uneix els dos mons, vencent les possibles distàncies que semblen establir-se, no només per senyals tradicions i cultures, sinó especialment pel masculisme significat dels personatges masculins i plans que la formen. Personalment, això em va posar alerta. Mentre ho llegia, vaig decidir d'escriure-li a un bon amic meu kurwaït, Abdul, que estudia un postgrau a Aberde-

en i amb qui vaig coincidir a la Universitat de Liverpool, per preguntar-li què en pensava. Després de fer-me algunes bromes en va fer veure, en fi, cosa que jo ja sospitava, que algunes coses eren una mica inversemblants, possibles, potser sí, però molt

minoritàries, com a mínim al Kuwait, i per extensió als Emirats Àrabs. "Come on, my friend, I'm not Iranian", em comentà amb un to jocós. Allò em va fer pensar molt. Sí, la novel·la fa pensar. Per això dic que és una novel·la sociopolítica, una novel·la d'elogi de la dona, de pont entre cultures, de mitologia. No resulta gens versemblant, hi ha grans contradiccions *derridianes* a la seua estructura narratològica, tan ben i ben formada, hi ha personatges que no

acaben de convèncer, potser la novel·la és massa curta, i hi cal més i més de Nour, de Laura, de Maria, de Hâfez, nom que coincideix amb un dels millors poetes de la història precisament iraniana, per fer-nos-la sentir, entendre. Que té massa regust de pamflet. Que no és creïble, que li falta una mica més d'hàbit costumista, de manifestacions ideològiques expressades a viva veu pels protagonistes que les viuen. És un com precisió quadre molt gran que veus des de l'unió, però que quan t'apropes lentament te n'adones que potser l'autor ha descuidat massa coses, potser els detalls, que calen els detalls, i que no hi cap detall que en aquesta vida resulte, després de tot trivial. I que de l'elogi a la feminitat al feminisme només hi ha un pas.

Els silencis de Maria

Carles Cortés

Editorial Brosquil, València, 2008
224 Pàg./13 €